

Wie het weet, mag het zeggen

Wie een debat over de economie wil voeren, is niet verplicht om de noodzaak hiervan aan te tonen. Wie twijfelt aan de volledigheid en de relevantie van Haagse spoorboekjes, behoeft dit niet met argumenten te onderbouwen alvorens naar een nieuw begrippenkader te zoeken. Wie de mening van veel mensen wil weten, behoeft niet te bewijzen dat de 'opinieleiders' ongelijk hebben of hun werk slecht doen. Wie nieuwsgierig is, mag zelf op zoek naar het onbekende, ook al zeggen anderen dat het resultaat van de speurtocht op voorhand bekend is. Er zijn redenen om nieuwsgierig te zijn. Terwijl de Europese eenwording er toe leidt dat 80% van de beslissingen die in 'Den Haag' worden genomen, in 1993 op de Brusselse agenda staan, bouwt Nederland een riant nieuw onderkomen voor de Tweede Kamer. Voorzien van alle gemakken, niet om de resterende 20% van de besluitvorming te verzorgen maar om een nieuw Nederlands beleid te ontwikkelen. Heeft u daarvan al een blauwdruk gezien? In heel Europa maken parlementariërs zich op om een aan Europa aangepast, geheel nieuw beleidskader te ontwerpen.

Trouwens, bent u wel zo nieuwsgierig naar de taak van de overheid? Bent u niet meer geïnteresseerd in de maatschappelijke rol die de organisatie speelt waarin u uw arbeid verricht? Of het nu een bedrijf is of een overheidsinstelling? Bent u niet voortdurend op zoek naar de invulling van uw eigen arbeidszaam leven die u de meeste voldoening geeft? Als nu door welke oorzaak dan ook veel mensen niet datgene doen dat zij als het meest wenselijke beschouwen, zou dat de economie schaden?

Er zijn veel vragen die een antwoord behoeven. Een antwoord dat vaak niet of nauwelijks kan worden geformuleerd. Een voorbeeld hiervan betreft de vraag naar de optimale structuur van onze economie. Zijn er genoeg innoverende bedrijven in ons land? En aan de andere kant: zijn er voldoende mogelijkheden voor mensen die met hun hobby iets willen verdienen? Dat wil zeggen een produkt op de markt brengen waarnaar wel vraag is maar waarvoor niet de bedrijfseconomische criteria gelden die profit-organisaties zich moeten stellen.

Zo maar wat vragen uit nieuwsgierigheid. Zo maar een enquête die ook verschijnt in *NRC-Handelsblad* en in *Osmose*, het kwartaalblad van de Stichting Maatschappij en Onderneming. Een enquête die ook wordt toegezonden aan de leden van de Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde. Wellicht wordt uw nieuwsgierigheid er door geprikkeld: heeft u uw mening over de economie wel eens gegeven, heeft u voor u zelf wel eens geformuleerd waar uw ambities liggen? Wat dat betreft is het invullen een vorm van zelfkastijding met – als u het ingevulde formulier inzendt – een maatschappelijke opbrengst.

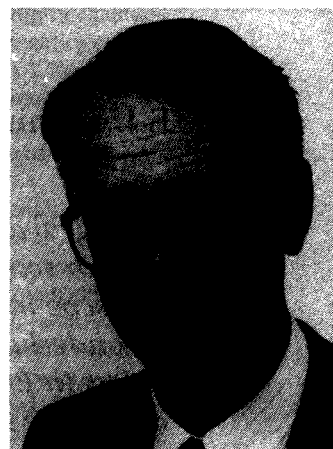
De resultaten van de enquêtes worden in de komende weken verwerkt en eind augustus wordt uitvoerig verslag gedaan. Daarmee is het debat over onze economie pas echt begonnen. Zonder twijfel zullen

de resultaten veel aandacht krijgen en zij zullen aanleiding geven tot het doen van voorstellen over de instrumenten die de Nederlandse economie in de jaren negentig in goede banen zullen moeten leiden.

Wie nu de enquête invult, is in september de eerst aangewezen en ook een bijdrage te leveren aan de discussie onder het motto: wat zou u anders willen? Ook deze reacties worden verzameld en geanalyseerd: de meest genoemde en de meest creatieve gedachten worden voorgelegd aan al diegenen die directe verantwoordelijkheid dragen voor het economisch beleid in ons land. Hun antwoorden zullen worden gepubliceerd.

Misschien zeggen wij in het voorjaar van 1992: er is niets nieuws onder de zon. Want wie vraagt naar de bekende weg, krijgt gebaande wegen te zien. Waarschijnlijker is dat het denken over de noodzakelijke aanpassing aan de eenwording van Europa door deze enquête een nieuwe impuls krijgt waarmee zowel de politiek als het bedrijfsleven hun voordeel kunnen doen.

Doel is dat dit debat vanuit vele gezichtshoeken wordt gevoerd. Vanwege de intentie en de omvang mag op de politiek een beroep worden gedaan om een waardige ontvangst mogelijk te maken. Het zou een belangrijke stap voorwaarts zijn als de beleidsmakers het aanbod zouden accepteren om op een gestructureerde wijze de mogelijkheden te onderzoeken die in dit Nationaal Economiedebat worden geopend. De politiek mag haar deskundigen aanwijzen, haar procedures opdringen en haar eigen conclusies trekken. Zij mag het debat niet negeren, indien velen zich inspannen hun beste ideeën onder woorden te brengen en deze ten behoeve van het maatschappelijk debat beschikbaar te stellen. Het Nationaal Economiedebat: een jaar lang discussie over de economische toekomst van Nederland¹.

W.J. de Ridder

1. Het Nationaal Economiedebat is een initiatief van de Stichting Maatschappij en Onderneming in samenwerking met ESB, NRC Handelsblad en de Koninklijke Vereniging voor de Staathuishoudkunde. In de stuurgroep die het debat begeleidt, zijn tevens de FNV, het VNO, het Ministerie van Economische Zaken, de Nederlandsche Bank en de Rijksuniversiteit Groningen vertegenwoordigd.